

■ **VÅLDTÅKTER** 41 anmälningar, noll åtal

Lund. Förra året gjordes 41 våldtäktsanmälningar i Lund. Ingen ledde till åtal. Det är lägre utfall än för övriga Sverige.

Amnesty kräver en granskning. Men Lundapolisens och åklagaren anser att det finns förklaringar.

Amnesty kräver granskning

Amnestys generalsekreterare Lise Bergh är kritisk till att så många våldtäktsanmälningar läggs ned.

– Vi vill att det tillstås en kommission som granskar alla anmälningar, säger Lise Bergh.

Lund har betydligt lägre utfall när det gäller våldtäktsanmälningarna än riksnittet. Sök till sju procent av våldtäktsanmälningarna har lett till fällande dom i övriga Sverige, men i Lund gick inte en enda, noll procent, av förra årets anmälningar till åtal.

Amnesty har under flera år kritiserat att så få våldtäktsanmälningar går till åtal och att årevis skulle åtalade fälls. Amnesty vill att regeringen tillsätter en oberoende kommission som granskar hur våld-

Lise Bergh, Amnesty.

täktsanmälningarna behandlades under en viss tidsperiod.

– Vi säger inte att alla anmälningar ska leda till fällande dom men vi är bekymrade över att så få går till åtal, säger Lise Bergh som är jurist och generalsekreterare för svenska sektionen av Amnesty.

– Vi vill få kläm på varför de läggs ned, var problematiken ligger så att vi kan göra vettiga åtgärder. Lise Bergh menar att man framförallt måste na-

derstå vad som hinder under förundersökningen.

– Vi har gjort en egen rapport. Fallet nedlagt, och i den har vi tittat på polisens attityd, hur man säkerställer bevis och om man begärde in rättsingy och en mängd olika saker. Ibland hörde man inte ens en utpekad förövare, säger Lise Bergh.

– Det kan behövas utbildning i de här frågorna. Det håller inte att bara säga att det handlar om att detta är så svårt för det är en situation med två människor inblandade och hur ska man då veta? Det går att utreda vidare.

Lise Bergh säger angående de nedlagda förundersökningarna i Lund:

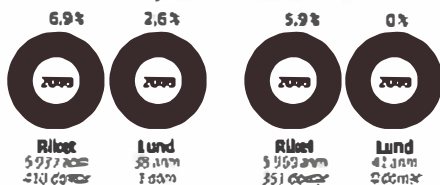
– Vi kan inte säga att det är rätt eller fel, men det visar ju fortfarande precis det som står i vår rapport: det är en väldigt låg procent som går till åtal. Vi måste få kunskap om vad som händer under rättsprocessen och utan den kunskapen kommer man inte åt problematiken. Det finns flera organisationer och politiker som stödjer oss i kravet på en granskningskommission.

TEXT: JAN SAMUELSSON
FOTO: PER-ANDERS ÅBERG

Våldtäkter

- Anmälda våldtäkter/grova våldtäkter
- Andel domar • (fängelse, vård, skyddsåtgärd, villkorligt)

*Domarna kan baseras på anmälningar som gjorts tidigare år.
Källa: SÖK och SÖKERS DATABAS, SÖKERS SYDVENSKAN

FAKTA

Så säger lagen om våldtäkt

■ **Tröttnat tege** innebär våldtäkt om någon blir tvungen till sexuell eller andra sexuella handlingar genom våld eller hot eller om offret befinner sig i ett hjälplöst tillstånd. Det

betyder att våldtäkt förutom vaginala, anala och orala samlag också kan vara att föra in fingrar eller föremål i underliv eller anus, att tvinga någon att onanera eller att konsolider kommer i beröring med varandra.

■ **Att offret befinner sig i ett hjälplöst tillstånd** innebär att det även är våldtäkt om man sexuellt utnyttjar någon som sover eller på grund av berusning, sjukdom eller handikapp inte kan försvara sig. Källa: Yvonne.se

Här är alla anmälningar

38 personer gjorde 41 anmälningar om våldtäkt under 2010. Sydsvenskan har tagit del av anmälningarna som här presenteras i ett redigerat skick.

Vaknar naken
■ 22-årig student ska drivas ned korridor-kompis och vaknar naken i trall framför. Oröblig för att de haft sex, men aldrig läst. Nedlagt. Brotet kan ej styrkas.

Vaga närbesläktad
■ 21-årig student ska utmanas för bostaden med 2,46 procenta alkohol i blodet. Mannen bara att någon hållt nere henne och det kändes något kallt i underlivet. Nedlagt. Ej spåringsresultat.

Antastad på buslotten
■ Under korridorfesten tvingas en flicka ryma sig på en buss till stadsbuss med en 23-årig kvinna och förklarar tvärgå henne till oralsex. 23-åringen vill inte medverka i utredningen. Nedlagt. Ej spåringsresultat.

Flytt från sängen
■ Under en oceanifest hämtas en 20-årig kvinna på ryggen i en säng och en man tar på henne, det blir kamp och hans skjorta går under hennes bröst. Nedlagt.

Säger nej till den tredje
■ Par dröjer i gruppsitt. Den 22-åriga kvinnan har sex med två personer eller en tredje person vill vara med. Kvinnan säger nej men polskvinnan säger att det var okej om den tredje mannen använde kondom. I förhör sa kvinnan att hon inte avbröt eftersom det var så skönt med de två andra. Nedlagt.

Anmälan våldtäkt
■ 14-årig flicka med psykiska problem anmäler två gånger att hon blivit våldtagen av tre män som botat henne med kniv. Samma 14-årig flicka anmäler att hon våldtagits på Kåsteryttens kyrkogård. Mannen hävdar att 14-åringen tog sig in i läst. När polisen förhör henne igen kan hon inte redogöra för vad som hänt. Nedlagt. Brotet kan ej styrkas.

Utärts för tvång
■ 19-årig kvinna med psykiska problem tvingas till sex med 35-årig man hem. Hon hävdar att hon försökt

tvinga honom till sex och utärts. Mannen hävdar att hon tog in läst. Nedlagt. Brotet kan ej styrkas.

Tvätt under smidagor
■ Förstadsbostadslappad 33-årig kvinna har sex med man efter pubertät. Hon vill inte ha sex men säger laget. Mannen hävdade att kvinnan aldrig följde med honom hem, hon är disorienterad. Nedlagt. Brotet kan ej styrkas.

Sex mot sin vilja
■ 38-årig kvinna med psykiska problem bor i ett studentboende, bjöd på hem en man. Hon berättar efteråt att hon haft sex med mannen mot hennes vilja.

Till tvång sig sex
■ Lundapolisens ställde sig men fortsatte bo i boende under 1,5 år. Den 41-åriga kvinnan anmäler att hennes före detta partner tvingade sig sex två gånger i veckan under den tiden. Nedlagt. Brotet kan ej styrkas.

Hon vaknade med

LUND
■ Två tjejer och två killar åker runt på flera fester innan de går hem till en av tjejernas studentboende och spelar ölspel. Den 20-åriga kvinnan och en av killarna blir ensamma i köket. De börjar hängla. Han drar upp hennes klänning. Hon säger "Nej, det är för öppet här". Han repletterar: "Kom igen det är spännande." Båda är mycket berusade. Han penetrerar henne men hon tycker det "gås för snabbt och känns fel" och ber honom sluta. Han gör så.

Den 20-åriga kvinnan anmäler våldtäkt. Men det blev inget åtal.

sorna på sig. Han vill ha sex och hon hämtar en kondom. Han tar på sig den men precis innan de ska påbörja samlaget blir de avbrutna av kompisaner.

Enligt killen börjar de sedan smeka varandra. Efter ett tag slutar kvin-

Des fitter och pratar en stund innan de går och lägger sig. Hon har tro.

Fåga med hem

■ Samma förtärlingshandlappad 33-årig kvinna går hem i husets trall till mannen som hon tidigare anmäler för våldtäkt. Hon vill inte ha sex men tvingas till sex. Mannen förklarar sexuella handlingar. Nedlagt.

Tvingas till oralsex

■ 18-årig förtärlingshandlappad kvinna anmäler att en tidigare bekant tvingat henne till oralsex. Mannen säger att hon gjorde det för pengar. Nedlagt. Brotet kan ej styrkas.

Granskar ringar polisen

■ Granskar här skrivit från äldre pors bostad, tror att mannen förklarar våldtäkt från och säger polis. Kvinnan är 71 år och har psykisk ohälsa, mannen är 70 år och uppger att han är impotent. Nedlagt. Brotet kan ej styrkas.

Anmäler samlag

■ Förstadsbostadslappad 23-årig anmäler att en bekant tvingade till sig samlag. Förklarare a misstror anmälan. Nedlagt.

För in fingrarna

■ 17-årig kvinna berättar på behandlingsen övermannen hos manlig bekant som för in fingrar i hennes bröst och hon säger nej. Mannen erkänner övermannen men hävdar att han avbröt när hon sa nej. Nedlagt. Brotet kan ej styrkas.

Dras in i bostads

■ 17-årig flicka anmäler att två äldre män försökte dra in henne i bostads. Hon går rejält motstånd. Mannen drar och hämtar loss. Polis hittar en sportbilstul på plats och DNA stämmer, men ingen takt i registret.

Nedlagt. Ej spåringsresultat. Vid DNA i DNA-registret kan fallet återupptas.

System kräver anmälan

■ 19-årig flicka anmäler att en äldre man kände våldtagit henne. Händelsen ska ha inträffat 2006 och 19-åringen säger ska ha pressat henne till att anmäla. 19-åringen vill inte medverka i utredningen. Nedlagt. Brotet kan ej styrkas.

Tycker att hon sagt ifrån

24-årig kvinna träffar före detta polkvin, de dricker alkohol och har sex trots att hon "tyckte" att hon sagt att hon inte ville. Hon vet bara hans förnamn, frågade aldrig efter efternamnet.
Nedlagt. Ej spaningsuppdrag.

Polkvinnan anmäls

24-årig anmäls före detta polkvin för våldtäkt. Åtta förhör har hållits, ord står mot ord. Nedlagt.

Överfallen på cykelväg

51-årig kvinna går på cykelväg när en man drar något över hennes huvud. Vittne ser vad som händer och mannen flyr. Polisen undersöker platsen men hittar inga spår.
Nedlagt. Ej spaningsresultat.

Antastas av halvbror

Halvbror uppger ha "stoppat snoppen" 8-årigs sista. Utreddes av socialtjänsten. Nedlagt.

Våldtas och hotas

En 44-årig kvinna anmäler att en manlig äggenhetskamrat "tilltvungit sig samlag" och sedan hotat henne. Mannen helt oförstående, de ska gifta sig, men erkänner sex.
Nedlagt. Brott kan ej styrkas.

Sex mellan syskon

Via ungdomsmottagningen anmäls att en 17-årig haft sex med broder. Flickan vill inte medverka.
Nedlagt. Brott kan ej styrkas.

Pappan ringer polisen

Pappa anmäler att äldre pojke rört 6-åriga dotterns klänsovan och att dagisfröken pillat henne i rumpan. Inget framkommer dock i dialogförhöret på Barnahuset.
Nedlagt. Ej anledning att misstänka att brott har förövats.

Mamma anmäler pappa

Socialförvaltningen anmäler, efter mammas uppgifter, att pappa "eventuellt pillat på dottern". Den rättsmedicinska undersökningen visar ingenting.
Nedlagt.

Flicka påhoppad

13-årig flicka blir påhoppad av två pojkar på väg till skolan, de puttar henne. Rubricerades som våldtäkt eftersom "snopparna stod upp" på killarna, enligt anmälan.
Nedlagt.

Luras ut i skogen

10-årig anmäler att fjärde dragt med hennes byxor och lurat med henne ut i skogen och genomfört samlag (två anmälningar gjorda). Fyra förhör hölls men inget gick att styrka.
Nedlagt.

Samlag mot sin vilja

39-årig kvinna anmäler att en "sexuellt mycket valfritt man" kastar sig över henne och utan förvarning genomför samlag utan hennes samtycke.
Nedlagt. Brott kan ej styrkas.

Vi är bekymrade

"Vi säger inte att alla anmälningar ska leda till fällande dom men vi är bekymrade över att så få går till åtal."
Lise Bergh, Amnesty.

Polisen: Det är inget konstigt i detta

LUND
41 våldtäktsanmälningar i Lund gjordes förra året. Ingen har lett till åtal.

Svåra fall
"Om vi ska driva en anmälan till åtal så måste vi tro att vi kan vinna målet."

Stephan Söderholm, polisen Lund.

- Jag vet att det ser illa ut men det är inget konstigt i detta, säger Stephan Söderholm.

Förra året gjordes 41 anmälningar som rubricerades som våldtäkt. Men alla har lagts ned, visar Sydsvenskans kartläggning.

Kriminalkommissarie Stephan Söderholm är en av dem på Lundapolisen som ansvarar för att utreda våldtäktsanmälningar i Lunds kommun och har gått igenom anmälningarna tillsammans med Sydsvenskan.

- Min analys är att det inte är något konstigt i detta, säger Stephan Söderholm.

Han syftar på anmälningarnas innehåll.

- Några anmäler våldtäkt som ska ha begåtts för flera månader eller år sedan. Då är det omöjligt att säkra några bevis. Det är viktigt att man anmäler så fort som möjligt så att vi kan göra rättsmedicinsk undersökning, säkra DNA-spår, göra brottsplatsundersökning och annat som kan binda gärningsmannen till brottet.

Ett annat problem är att såväl anmälaren som den misstänkta ofta varit kraftigt berusade och har svårt att i efterhand redogöra för vad som hänt.

- I några fall har kvinnan en pojkvän men har i berusat tillstånd gjort något med någon annan man. Sedan blir de byxös och gör en anmälan.

Det finns också anmälningar som pressats fram av anhöriga men sedan har den utsatta inget intresse av att driva saken vidare och då faller hela utredningen.

- Ofta står ord mot ord. Jag förstår att det måste kännas hemskt för kvinnan att inte bli trodd. Men det är också hemskt för en person att bli anklagad för något denne inte har gjort. Och ofta är mannen i ett underläge i den här typen av utredningar.

I flera av anmälningarna har kvinnan någon form av handikapp.

- Ta den 14-åriga flickan som gjort flera anmälningar. Hon är kontaktsökande och försätter sig i situationer där hon kan bli utnytt-

jad. Jag vill påstå att hon är en fara för sig själv.

Många kvinnor är oroliga för överfallsvåldtäkter. Det är en ganska obefogad rädsla i Lund, menar Söderholm.

- Vi har bara två anmälningar om överfall utomhus. Det är betydligt större risk att vara berusad inomhus på en studentkorridor.

Stephan Söderholm hävdar att polisen lägger ned stora resurser på alla anmälningar. Inte bara offret utan också den misstänkta gärningsmannen och möjliga vittnen förhör, och ofta förhörs de flera gånger.

- Vi nonehalerar inte någon anmälan. Men om vi ska driva en anmälan till åtal så måste vi tro att vi kan vinna målet. Annars ska vi inte göra det. Och titta på anmälningarna. Är du beredd att sätta någon i fängelse i två år på de grunderna?

- Det kan också vara så att åklagaren ger instruktioner om att vi ska koncentrera oss på annat i anmälan än våldtäkten, för att vi ska få en fällande dom.

Söderholm avfärdar alla tankegångar om att det skulle vara manliga strukturer inom polisväsendet som gör att anmälningar läggs ned.

- Det flesta utredningar har lagts ned av kvinnliga åklagare.

JAN SAMUELSSON

neddragna trosor

nan att smeka honom. Killen uppfattar detta som att hon vill att han ska penetrera henne. Han gör det. Utan kondom. Han håller på i en till två minuter innan han drar sig ur och ejakulerar på lakanet innan han somnar.

Kvinnan uppger att hon säger till killen att hon inte vill ha sex på grund av att kompisen också sover i samma rum och somnar sedan. När hon vaknar har hon trosorna neddragna vid fötterna och känner att killen drar sig ur.

Hon blir väldigt upprörd och frågar killen "om han hade haft sex

med henne?". Killen svarar jakande och det blir ordväxling.

De båda killarna får lämna bostaden i all hast. Den anklagade endast invirad i lakan.

Kvinnan hävdar i förhöret att hon somnat med trosorna på för att hon inte ville ha sex. Hon hävdar att hon blev utnyttjad under tiden hon sov. Killen hävdar att han uppfattat det som att hon ville ha sex.

Sju förhör hålls. Ord står mot ord. Någon teknisk bevisning är inte användbar eftersom killen tillstår att de haft sex. Nedlagt. Brott kan ej styrkas. Inget åtal.

Markerade mot mannen

29-årig kvinna anmäler att hennes man 2008 haft sex med henne trots att hon "tydligt markerat att hon inte ville, hon tror att hon sa nej". Mannen hördes aldrig. Nedlagt.

Drogas och våldtas

19-årig utbytesstudent vaknar upp halvvakn på en restaurangtoalett. Hon minns vagt ett vaginalt samlag med en man hon mött på restaurangen. Miss-tänker att hon blivit drogad. Ingen kan identifiera mannen. Nedlagt. Ej spaningsresultat.

Tar på hennes underliv

27-årig kvinna på väg hem från krogen samtalar med en okänd man som plötsligt trycker upp henne mot ett skyttfönster och tar på hennes underliv. Hon gör sig ill och tar sig hem.
Nedlagt. Brottet går ej att utreda.

Halvbror misstänks

Halvbror misstänks för att ha utnyttjat sina halvbröder. Den misstänkta är 14 år och socialtjänsten gör egen utredning. Nedlagt.

Anmäler sin man

31-årig kvinna anmäler att hennes man ofta har sex med henne mot hennes vilja. Mannen hävdar att hon vill ha hårt sex. Han döms till fyra månaders fängelse för misshandel, men våldtäktsanmälan blir det inget med.

Tvingar sig till samlag

53-årig kvinna hävdar att mannen tvingat till sig samlag två gånger i veckan under ett knappt års tid. De båda grillas ofta och hon kastar ofta saker på honom.
Nedlagt. Brott kan ej styrkas.

Polkvinnan anmäls

Polkvinnan anmäls att flickvännens före detta pojkvän tvingat henne till oralsex. Den 20-åriga flickvännens vill inte medverka i utredningen.
Nedlagt. Brott kan ej styrkas.

Anmäls skolkamrat

16-årig anmäler att skolkamrat tagit henne innanför trosorna. Flickan vill inte medverka.
Nedlagt. Brott kan ej styrkas.

Åklagaren: Domstolens beviskrav är väldigt höga

LUND

- Jag upplever ibland att beviskraven är väldigt, väldigt höga i våldtäktsmålen, säger åklagaren Titti Malmros.

Titti Malmros är den åklagare som lade ned flest av 2010 års våldtäktsanmälningar i Lund. Sex av de 41 anmälningarna lades ned efter hennes beslut.

- Till att börja med kan jag konstatera att flera av anmälningarna är felrubricerade. Det är inte våldtäkt som anmälts.

Varför ledde inga av de andra anmälningarna till åtal?

- I många fall har kvinnan uppgett att hon sagt att hon inte vill ha samlag, men det saknas något hot eller våld från man-

nens sida. Det finns inget fysiskt betvingande eller hot om att man ska döda eller liknande. Kvinnorna har inte heller befunnit sig i något så kallat hjälplöst tillstånd. Och då kan jag enligt brottsbalken inte åtala för våldtäkt, svarar Titti Malmros.

Men någonting måste ju ha hänt som får kvinnorna att göra en polisanmälan om våldtäkt?

- Det finns en stor bevisproblematik. Oftast har bara två personer varit närvarande. Det krävs mycket stödbevisning. Men om mannen erkänner att de haft sex, och hävdar att det var frivilligt från kvinnans sida, så betyder den bevisningen inte så mycket. Det finns också i vissa fall en över-

tro på DNA-tekniken. Jag kan bara gå vidare med ett fall om jag emotser en fällande dom. Och jag måste vara objektiv i den bedömningen.

På våldtäktsanmälningar går till åtal. Vad tror du måste ändras för att det ska ske en förändring?

- Våldtäkter är otroligt svåra fall men det jag har känt flera gånger är att domstolen ställer väldigt, väldigt höga beviskrav. Men vi har ju också principen om att hellre fria än att fälla.

- Vi har en situation där många på ena sidan tycker att vi ska åtala fler och så har vi dem på andra sidan, som i Julian Assangefallet. Och mittermelan dem står vi åklagare.

JAN SAMUELSSON